

FILMSKO USTVARJANJE

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: filmsko ustvarjanje

Izobraževalni program umetniške gimnazije - smer gledališče in film:
obvezni predmet (140 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Nina Ostan, Zavod RS za šolstvo; Urška Mlakar, Gimnazija Nova Gorica; Katja Peršak Hajdinjak, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; Maja Šorli, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; mag. Ciril Oberstar, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; dr. Andrej Šprah, Slovenska kinoteka; Kristina Kamaladevi Mihelj, Gimnazija Nova Gorica; Mojca Dimec, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Samanta Kobal, Gimnazija Nova Gorica; Andrej Jus, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Igor Sviderski, Gimnazija Nova Gorica; Maja Delak, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Barbara Krajnc Avdić, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; mag. Jernej Jakelj, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; Jernej Kastelec, Gimnazija Nova Gorica; Ludvik Rogan, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; Darko Sinko, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; Vid Hajnšek, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; dr. Tomaž Toporišič, Univerza v Ljubljani, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo; dr. Klemen Dvornik, Univerza v Ljubljani, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo; dr. Rok Andres, Šentjakobsko gledališče Ljubljana; mag. Ana Čigon, magistrica umetnosti; Predanič Matjaž, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana.

JEZIKOVNI PREGLED: Mojca Pipan

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-filmsko-ustvarjanje_um_gf.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID [262188547](https://cobiss.si)

ISBN 978-961-03-1347-2 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt filmsko ustvarjanje za izobraževalni program umetniške gimnazije, smer gledališče in film.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu filmsko ustvarjanje za izobraževalni program umetniške gimnazije, smer gledališče in film.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tessequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
- Et omno commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.*
- Et omno commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 12

Kažipot po didaktičnih priporočilih 12

Splošna didaktična priporočila 13

Splošna priporočila za vrednotenje znanja
..... 14

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 16

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 20

UVOD V FILMSKO USTVARJANJE 21

Spoznavanje filmskih procesov 22

PREDPRODUKCIJA..... 25

Priprava na snemanje 26

PRODUKCIJA..... 28

Izvedba snemanja 28

POSTPRODUKCIJA..... 31

Oblikovanje filmske celote 31

REFLEKSIJA USTVARJALNEGA PROCESA33

Razlike med zamišljenim in ustvarjenim34

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....36

Uvod v filmsko ustvarjanje 36

Predprodukcija 36

Produkcija..... 36

Postprodukcija37

Refleksija ustvarjalnega procesa37

PRILOGE38

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Filmsko ustvarjanje je predmet, ki zagotavlja poglobljeno poznavanje filmske izraznosti in načinov, kako s filmsko specifičnimi sredstvi ustvarjamo pomene ter vzpostavljamo odnos do sveta in soljudi. Utemeljen je na predpostavki, da filmska in avdiovizualna ustvarjalnost predstavlja eno najbolj razširjenih oblik kreativnega izražanja in možnosti soočanja mladih s pomembnimi vidiki sodobnega sveta. V času, ko razmah novih tehnologij omogoča domala vsakomur posneti filmski ali avdiovizualni zapis, je ključnega pomena spoznavanje kompleksnosti ustroja filmske pomenskosti in mnogoplastnosti kreativnega procesa. Hkrati pa predmet vzpostavlja in krepi zavest, da se filmsko ustvarjanje razvija na različnih ravneh, ki se medsebojno dopolnjujejo. Z izpostavljanjem estetskih, kulturnih, družbenih in ekonomskih vidikov filmske ustvarjalnosti predmet zagotavlja izhodišča za njeno pozitivno vrednotenje, kritično presojo in poglobljeno razumevanje. S tem pa predstavlja dobrodošlo izhodišče za razvijanje okusa, izoblikovanje stališč, spodbujanje kreativnosti ter zlasti zagotavljanje navdiha za lastne ustvarjalne vizije dijakov.

Predmet s preudarnim, preglednim in razumljivim pristopom seznanja dijake s splošnimi določili, temeljnimi izraznimi sredstvi, ustvarjalnimi pristopi, osnovnimi tehnologijami, pripovednimi oblikami in zgodovinskimi razvojnimi fazami svetovne ter domače kinematografije. Z izpostavljanjem kompleksnosti ustroja posameznih filmskih del, avtorskih poetik, žanrskih določil, filmskih gibanj, nacionalnih kinematografij itn. dijake usposablja tako za samostojno analizo in interpretacijo filmskih fenomenov kakor tudi za opredeljevanje povezav z njihovim širšim kontekstom. Tako predmet dijakom omogoča pridobivanje znanja ter zagotavlja konceptualna orodja za izoblikovanje vrednot in stališč, s katerimi lahko iz pasivnih porabnikov postanejo kritični gledalci in aktivni ustvarjalci kakovostnih avdiovizualnih vsebin.

Predmet je zasnovan projektno in temelji na načelu preučevanja procesa nastajanja filma v njegovih ključnih ustvarjalnih fazah, od predprodukcije preko produkcije do postprodukcije. S spoznavanjem procesualne in fragmentarne narave organizacije filmskega dela dijaki osvojijo zavest o njegovi kolektivni pogojenosti in nujnosti ustvarjalnega sodelovanja. Spoznavanje ključnih faz pri nastajanju filma jim omogoča širše razumevanje skupinskega odločanja, ustvarjalnega dialoga ter soodgovornosti. Prek seznanjanja s posameznimi filmskimi procesi pa pridobivajo natančnejše poznavanje sodobnih avdiovizualnih tehnologij in komunikacijskih tehnik. Usvojena znanja, sposobnosti, spretnosti in navade jim koristijo pri razvoju osebnosti in

širjenju splošnega znanja ter kritičnega odnosa do sveta. Z motiviranjem za izražanje lastnih kriterijev in pogledov tako na obstoječa filmska dela kakor na lastne ustvarjalne dosežke predmet prispeva k zavesti o pomenu avtonomnega mišljenja ter spodbuja h kulturi dialoga in strpnosti kritičnosti.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Filmsko ustvarjanje predstavlja svojevrstno povezovalno predmetno področje, saj dijaki utrjujejo in poglobljajo teoretična spoznanja o osnovnih določilih filmske izraznosti v navezavi na temeljni predmet zgodovina in teorija gledališča in filma. Hkrati pa se navezuje tudi na usvojena znanja in veščine v delavnicah gledališkega in filmskega ustvarjanja v 1. in 2. letniku (Igra in govor, Fotografija in film, Zvok in glasba, Gib, Impro) ter v delavnicah filmskega ustvarjanja v 3. in 4. letniku (Scenarij in režija, Snemanje in montaža, Filmski zvok, Nastopanje pred kamero, Posebne avdiovizualne tehnike in elementi), pri katerih dijaki praktično preizkušajo strokovno-teoretska spoznanja.

V kombinaciji znanj, ki jih pridobivajo tako prek analiziranja ustreznih primerov iz zgodovine kinematografije kakor interpretiranja lastnih ustvarjalnih prizadevanj, dijaki odkrivajo prvine vizualnega komuniciranja ter spoznavajo zakonitosti zaznavanja, zapisovanja in reprodukcije gibljive slike in zvoka. Zaradi kompleksnosti filmskega kreativnega procesa je pri obravnavi posameznih tematskih sklopov in analizi dejavnosti različnih ustvarjalnih sektorjev priporočljiv kombinirani pristop, ki enakovredno zajema tako teoretske kakor praktične vidike. Prav tako sta dobrodošla proučevanje vseh nosilnih filmskih vrst (igranega, dokumentarnega, animiranega in eksperimentalnega filma) ter konstruktivno predočanje njihovih razlik.

Pri izboru filmskih primerov so priporočljiva dela, ki dijake vznemirijo in jih premaknejo iz območja udobja tako na ravni tematike kakor v slogovnosti ali estetiki. Filmi, ki odpirajo kompleksna vprašanja, predstavljajo izrazitejšo motivacijo za odprtost duha v soočenju z drugačnim ali neznanim, za identifikacijo problemov in izzivov ter za avtonomnost v zagovarjanju lastnih prepričanj. Tako se krepi zmožnost vsestranskosti presojanja in argumentiranja, hkrati pa se povečuje tudi občutljivost za družbeno nepravico ter razvijanje temeljne človeške solidarnosti.

Za obravnavo filmskih del je priporočljiv problemski pristop, utemeljen na načelu ustvarjalnosti, v katerem dijaki prevzemajo vloge raziskovalcev. Z izbranimi problemi, vprašanji, dilemami jih je treba soočati tako, da postanejo njihovi raziskovalni in ustvarjalni izzivi.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Predmet filmsko ustvarjanje predstavi proces filmskega ustvarjanja teoretično. Povezuje se s filmskimi delavnicami, s katerimi ga družijo sorodni vsebinski in tematski sklopi. Usklajevanje in povezovanje dela pri obeh predmetih nista le priporočljiva, ampak sta neobhodna. Filmsko

ustvarjanje je namenjeno teoretskim osnovam in krajšim praktičnim vajam, ki jih s praktičnim ustvarjalnim delom dopolnijo in nadgradijo filmske delavnice.

Poleg praktičnega, ustvarjalnega dela so pri predmetu izjemno pomembni ogledi in analiza filmskih in avdiovizualnih del. Sestavni del pouka naj bodo obisk kinematografov s kakovostnim, kuriranim programom (Kinoteka, kina Artkino mreže Slovenije), obisk kakšnega od filmskih festivalov (npr. Festival slovenskega filma, Animateka, Dokudoc, Liffe, FDF idr.) in organizacija pogovora s strokovnjaki s filmskega področja (avtorji, ustvarjalci, kritiki), pri katerem naj aktivno sodelujejo tudi dijaki.

Ogledi filmov (vseh vrst in dolžin) pri pouku naj bodo organizirani tako, da kar najbolj sledijo izkušnji ogleda v kinodvorani. To pomeni zatemnjen prostor, prostoru in skupini primerna velikost slike (platno, projektor ali ekran) ter tehnično ustrezna slika in zvok (primerna resolucija in kakovost slike, ustrezna zvočna oprema). Tovrstni ogledi bodo pripomogli h krepitvi zavedanja in skrbi za kakovostno kinematografsko izkušnjo, hkrati pa bodo dijakom omogočali čim večjo angažiranost ob ogledu.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka ***Splošna didaktična priporočila*** in ***Splošna priporočila za vrednotenje znanja*** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdt>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek ***Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta*** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka ***Didaktična priporočila za temo*** in ***Didaktična priporočila za skupino ciljev*** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka ***Priporočeni načini izkazovanja znanja*** in ***Opisni kriteriji***, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);

- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

1. Temeljna narava in izhodišča predmeta

Filmsko ustvarjanje je izbirni predmet, ki dijakom omogoča sistematičen vpogled v nastajanje avdiovizualnega dela. S svojo zasnovo temelji na strukturiranem uvajanju v filmski jezik, njegovo pripovedno in tehnično zgradbo ter logiko sodelovalnega ustvarjalnega procesa. Učitelj usmerja dijake k razumevanju funkcij v produkcijski verigi, tipologiji filmskih vrst in premišljenim izraznim odločitvam. Predmet spodbuja reflektirano ustvarjalnost in uvaja dijake v razločevanje med zamislijo, izvedbo in učinkom filma.

2. Organizacija dela in vloga učitelja

Delo poteka po fazah filmskega procesa – od raziskave in načrtovanja do izvedbe in refleksije. Učitelj strukturira delo glede na specifične AV-vrste (igrani, dokumentarni film, eksperimentalna forma, video ipd.) ter spremlja razvoj tako skupinskih kot individualnih projektov. Ključna vloga učitelja je, da s sistematičnim pristopom razvija pri dijakih zmožnost načrtovanja, estetske presoje in kritičnega razmisleka o izbranih rešitvah. Učitelj ni le mentor produkcije, temveč tudi vodič skozi logiko filmske govorice.

3. Spodbujanje ustvarjalnega procesa

Filmsko ustvarjanje spodbuja artikulacijo avtorske ideje in njeno zavestno formalno oblikovanje. Dijaki se učijo razmišljati o pomenu izbire kadra, montažnega reza, zvočne plasti – ne kot spontan odločitev, temveč kot nosilec pomena. V ospredju je zavestna uporaba filmskih izraznih sredstev za doseganje želenega učinka. Kreativni proces se spodbuja s primerjalno analizo, praktičnimi vajami in z diskusijo o ustvarjalnih izbirah.

4. Didaktične strategije in metode

Učni proces temelji na izmenjavi teorije in prakse, analize in aplikacije. Med poglavitnimi metodami so: strukturirane vaje (npr. snemalne/montažne vaje), načrtovanje snemalnega dneva,

priprava snemalne knjige, evalvacija posnetega materiala, problemski pogovori in refleksivne vaje na dano temo. Uporablja se kombinacija analitičnega učenja in mentorsko vodenega ustvarjanja. Projektno delo se lahko izvede individualno ali v manjših produkcijskih skupinah.

5. Diferenciacija, individualizacija in formativno spremljanje

Zaradi jasne razdelitve vlog v filmskem procesu predmet omogoča učinkovito diferenciacijo. Dijaki lahko izbirajo področja, kjer se izražajo z večjo samozavestjo (npr. scenarij, režija, kamera, zvok). Učitelj oblikuje naloge, ki dopuščajo individualni izraz v okviru skupinske dinamike. Formativno spremljanje se izvaja skozi osebne delovne dnevnike, plane snemanja, refleksivne zapise in ustne zagovore. Povratna informacija temelji na refleksiji procesa in sposobnosti argumentacije.

6. Didaktična gradiva

Didaktična gradiva vključujejo: predloge snemalnih knjig, strukturirane scenaristične naloge, videoeseje o montaži, razlage funkcij filmskih poklicev, strokovne članke ter tehnične priročnike. Gradiva dopolnjujejo posnetki iz domače in tuje filmske zgodovine, s posebnim poudarkom na primerjalni analizi. Pomemben del gradiva so tudi izdelki prejšnjih generacij, ki omogočajo učenje na primerih praks vrstnikov.

7. Učenje izven učilnic

Predmet poleg dela v učilnici predvideva tudi snemanja na različnih lokacijah (šola, javni prostori, interjerji), kar zahteva od dijakov prilagodljivost in učenje upravljanja s produkcijskim okoljem. Obiski kinematografov, filmskih festivalov, razstav, strokovnih dogodkov, produkcijskih hiš, televizij ali arhivov bogatijo razumevanje konteksta filmskega ustvarjanja in omogočajo dijakom stik z realnim delom v AV-sektorju.

8. Povezovanje znanja in medpredmetnost

Filmsko ustvarjanje se teoretsko navezuje na predmet zgodovina in teorija gledališča in filma, s katerim si deli tudi nekaj vsebinskih sklopov. Praktično pa je predmet močno povezan z vsemi tematskimi sklopi filmskih delavnic, zato je zelo priporočljivo uskladiti procese dela pri obeh predmetih zavoljo lažjega dopolnjevanja.

Zaradi lažje organizacije dela pri predmetu je priporočljivo tudi, da si moduli filmskih delavnic in filmskega ustvarjanja urniško sledijo.

Predmet filmsko ustvarjanje se v teoretskem smislu navezuje tudi na elemente slovenščine (struktura pripovedi, dialog), zgodovine (kontekstualizacija), umetnostne zgodovine (slogi, estetike), informatike (tehnična izvedba) in filozofije (vsebinski premislek, družbeni kontekst). Učitelj naj aktivno vzpostavlja vezi z drugimi predmeti ter spodbuja oblikovanje projektov, ki presegajo enoten predmetni okvir.

9. Vključenost področij skupnih ciljev

Predmet filmsko ustvarjanje je tesno povezan z oblikovanjem temeljnih kompetenc za življenje v sodobni, pluralni družbi, zato se vanj organsko vključujejo področja skupnih ciljev gimnazijskega izobraževanja. Skozi proces pridobivanja teoretskih znanj in praktičnega ustvarjanja ter skupinskega dela dijaki razvijajo vrsto sposobnosti, ki presegajo tehnično in umetniško znanje, in s tem utrjujejo tudi svoje vrednote, stališča ter odnos do sveta.

Predmet neposredno prispeva k razvoju skupnega cilja **jezik, državljanstvo, kultura in umetnost**, saj spodbuja razvijanje kritičnega mišljenja, kulture dialoga, sodelovalne naravnosti in zmožnosti samorefleksije. Dijaki se ob filmskem ustvarjanju srečujejo s kompleksnimi temami, ki jih spodbudijo k raziskovanju, etični presoji in izražanju lastnega stališča. Hkrati učenje v skupini spodbuja empatijo, upoštevanje raznolikosti in prevzemanje odgovornosti znotraj kolektivnega procesa.

Obravnava osebnih, družbenih in kulturnih tem v avtorskih projektih krepi zavedanje pomena aktivnega državljanstva, človekovih pravic, okoljske zavesti ter reflektirano uporabo digitalnih tehnologij. Delo s tehnično opremo in orodji za avdiovizualno izražanje se povezuje tudi z razumevanjem njihovega vpliva na kulturo, medijsko pismenost ter sodobno komunikacijo.

Razvijanje **digitalne kompetentnosti** je še toliko bolj poglobljeno, ker je digitalna tehnologija ne le orodje, temveč tudi kontekst predmeta. Dijaki se učijo premišljene rabe orodij (snemalna oprema, programska oprema za montažo/obdelavo slike in zvoka), pa tudi reflektirajo vpliv tehnologije na podobo, dojemanje resničnosti in estetske norme. Vključevanje odprtokodnih in profesionalnih orodij naj bo premišljeno – v funkciji izraza, ne efekta.

Delo pri predmetu temelji na rabi AV-tehnologije (kamera, snemalnik, montažni programi), a ne s ciljem tehničnega mojstrstva, temveč zavestne rabe medija za izražanje vsebine. Poudarek pri uporabi digitalne tehnologije naj bo na tem, da dijaki razumejo funkcionalnost in smisel njene uporabe za lastno kreativno izražanje.

Na področju skupnih ciljev **zdravja in dobrobiti** filmsko ustvarjanje omogoča izražanje čustev, notranjih stanj ter identitet, s tem pa krepi duševno stabilnost, osebno rast in občutek lastne vrednosti. Refleksija ustvarjalnega procesa in vsebine omogočata dijakom, da ozaveščajo svoje doživljanje ter razvijajo boljše razumevanje sebe in drugih.

Zaradi svojega projektnega značaja predmet utrjuje tudi kompetence za **podjetnost** in ustvarjalnost, saj spodbuja dijake k samoiniciativnosti, iskanju lastnih izraznih poti, premišljenemu reševanju problemov ter oblikovanju konkretnih rezultatov svojega dela. Aktivnosti, kot so javne projekcije, sodelovanja z lokalnim okoljem, festivalske predstavitve ipd., dijakom omogočajo stik z realnim okoljem in razvijajo zavest o vlogi ustvarjalca v družbi.

V okviru predmeta dijaki na različnih ravneh ozaveščajo **trajnostni razvoj** in razvijajo odnos do problematike trajnostnosti. Vzpostavljajo odgovoren odnos do naravnih sistemov, razumejo kompleksnost in razmerja med naravnimi in družbenimi sistemi. Obenem delavnice dijake spodbujajo k razmišljanju o odgovornem ravnanju do okolja – preko tem, ki jih v praktičnih izdelkih dijaki naslavljajo in obravnavajo, krepijo osebno in družbeno odgovornost za skrb za

naravno okolje in širše za celostno pojmovanje trajnostnega razvoja. Predmet prispeva k oblikovanju kritično mislečih, ustvarjalnih in sočutnih posameznikov, ki razumejo, da so trajnostni odnosi med ljudmi neločljivo povezani s trajnostnim odnosom do planeta.

10. Priporočila za vrednotenje znanja

Učitelj kontinuirano spremlja dijakov napredek pri ustvarjanju ter zagotavlja kakovostne in pravočasne povratne informacije. Skozi ustvarjalni proces sistematično ugotavlja doseganje zastavljenih ciljev. Povratne informacije so usmerjene v spodbujanje dijakovega razvoja, samostojnosti in ustvarjalnega izražanja. Vrednotenje naj vključuje:

- » **procesno komponento** (organiziranost, vloga v skupini, zavzetost),
- » **končni izdelek** (skladnost ideje in izvedbe, izrazna učinkovitost),
- » **refleksijo** (zmožnost analize lastnega dela, izražanje namena in ocena uspeha).

Izpeljanemu preverjanju znanja sledi ocenjevanje znanja. Izbira načina ocenjevanja naj ustreza ciljem izobraževalnega procesa.

Priporočene oblike izkazovanja znanja so: snemalni načrt, končni film, pisna refleksija, ustni zagovor, seminarska naloga ali referat s primerjalno analizo ... Priporočena je vključitev javne predstavitve (projekcija, evalvacija, diskusija).

11. Materialni pogoji

Za izvajanje pouka filmskega ustvarjanja so priporočeni spodaj naštet minimalni materialni pogoji in tehnična opremljenost šole.

Za fazo predprodukcije in filmske analize:

- » računalniška učilnica z dostopom do interneta in programsko opremo za pisanje scenarija, zatemnjen prostor s projektorjem, platnom in zvočniki.

Za fazo postprodukcije (snemanje, montažo vaj):

- » studio, dvorana oziroma prostor, ki omogoča regulacijo svetlobe;
- » računalniška učilnica z zadostnim številom primerno zmogljivih računalnikov za obdelavo videa in zvoka s pripadajočo programsko opremo; priporočljiva sta 1 računalniški komplet na 2 dijaka ter individualen komplet za mentorja;
- » snemalna oprema za sliko in zvok (digitalne kamere/fotoaparati, stativi, mikrofoni, slušalke, monitorji, kabli, boom palice ipd.); priporočljiv je 1 snemalni komplet na 5 dijakov;
- » vsaj 1 komplet snemalnih luči, za posebne učinke je priporočljiva tudi stena z zelenim in drugimi tipi izmenljivih ozadij;
- » predavalnica s kakovostno video projekcijo in kompletom zvočnikov.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

UVOD V FILMSKO USTVARJANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Filmsko ustvarjanje je predmet, kjer s pomočjo filmske teorije in analize filmskih del dijaki poglobljeno spoznavajo filmski jezik in se tako lažje pripravijo tudi na svoje praktične vaje. V tem smislu je predmet povezan tako s filmskimi delavnicami kot z zgodovino in teorijo gledališča in filma.

Pri predmetu obnovijo in poglobijo svoje znanje o glavnih fazah in poteku filmskega ustvarjanja. To je med umetniškimi dejavnostmi specifično zaradi široke palete različnih znanj, ki jih proces zahteva (pisanje, likovna izraznost, igra, muzikalčnost, tehnična znanja (optika, akustika, računalništvo ...)), in hkratne produkcijske kompleksnosti različnih faz. Obenem je snovanje filmov kljub podpiranju specifičnosti in subjektivnosti avtorskih izrazov izrazito kolektiven proces. Ta zahteva sposobnost sodelovanja, skupinskega dela, sposobnost artikulacije in komuniciranja ter zavedanje pomena posameznih funkcij, faz in nalog.

Iz obnove znanj, ki so jih v bolj teoretični obliki že pridobili, se s poglobljanjem vedenja o razdelitvi dela v različnih fazah (preko navezav na delavnici Scenarij in režija in Snemanje in montaža predmeta, SIR in SIM) prehaja v bolj praktično usmerjeno znanje, z namenom, da se dijaki lažje orientirajo in organizirajo tudi pri zasnovi lastnih filmov. Podobno velja pri poglobljanju znanja o vlogah v filmski ekipi. Sledi se prehodu v konkretizacijo pri lastnem filmskem ustvarjanju. Ko pri tem prihaja do praktičnih dilem in odločitev, se oblikuje bolj poglobljeno poznavanje specifičnega področja (npr. scenaristike, kostumografije ipd.). Na ta način se razvijajo tudi sposobnost prepoznavanja kreativnih odločitev pri ogledih filmov, sposobnost analize specifičnega sektorja in razvijanje stališč, okusa, kreativnosti ter lastne inspiracije. In obratno – preko analize filmov se prepoznavajo kreativne odločitve različnih sektorjev in s poglobljanjem znanja pridobivajo ideje in suverenost za lastne projekte.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Tema se veže na predmet zgodovina in teorija gledališča in filma. Tam se pridobljeno znanje o fazah filmskega ustvarjanja (predprodukcija, produkcija, postprodukcija) in filmskih poklicih usmerja v bolj praktične vidike in konkretne kreativne možnosti glede dilem, pred katere so dijaki postavljeni pri snovanju lastnih filmskih del. Konkretizacija omogoča tudi poglobljeno analizo različnih postopkov in njihov vpliv na filmsko delo.

Podobno se tema navezuje na predmet zgodovina in teorija gledališča in filma tudi glede analize značilnosti avdiovizualnih vrst (igrani film, TV-oddaja, dokumentarni, eksperimentalni in animirani film, umetniški video, spletne videovsebine idr.) ter filmskih oblik (kratki, srednje- in

dolgotražni film). Tudi tu je analiza usmerjena v razmislek o različnih kreativnih možnostih in njihovih pomenih.

Navezava na delavnici Scenarij in režija in Snemanje in montaža sta spoznavanje in analiza dela različnih faz ustvarjanja in filmskih poklicev. Na ta način dijaki razmišljajo in spoznavajo področja dela in naloge, ki jih v delavnicah SIR in SIM tudi sami prevzemajo (scenarist, režiser, direktor fotografije, scenograf, kostumograf, oblikovalec maske itd.).

Zaželeno so usklajevanja s profesorji predmeta zgodovina in teorija gledališča in filma in delavnic Scenarij in režija in Snemanje in montaža, npr. glede usmeritve v bolj teoretične ali praktične vidike posameznih faz in poklicev.

SPOZNAVANJE FILMSKIH PROCESOV

CILJI

Dijak:

O: na primerih analizira značilnosti avdiovizualnih vrst in prepozna posebnosti filmskih oblik ter tako raziskuje kulturo in filmsko umetnost; **SC** (1.3.2.1)

O: spozna delo članov filmske ekipe v procesih nastajanja filma, pri tem raziskuje različne filmske izraze, ki so vezani na specifične filmske poklice, in prepozna svoja močna in šibka področja; **SC** (5.2.1.1)

O: na primerih analizira izrazna sredstva filmskih sektorjev (filmska fotografija, scenografija, kostumografija, maska, montaža, zvok, glasba, filmska igra ...), raziskuje umetnost in kulturne kontekste ter širi sposobnost upoštevanja več perspektiv hkrati;

SC (1.3.2.1 | 3.3.4.3)

O: obnavlja poznavanje faz filmskega ustvarjanja ter njihovih značilnosti: predprodukcije, produkcije in postprodukcije, ter se zaveda pomena dobre organizacije za doseganje načrtovanih ciljev; **SC** (3.1.3.2)

I: odkriva povezave in zna razlikovati med žanrskim in avtorskim filmom, raziskuje različne pristope ter tako pogloblja znanje tudi na neumetniških področjih;

SC (1.3.3.1)

I: spozna značilnosti eksperimentalnega filma in razume njegova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu;

SC (1.3.2.1)

I: spozna video, multimedijske, interaktivne in/ali intermedijske sodobne vizualne tehnologije ter jih smiselno uporablja v različnih fazah filmske produkcije.

SC (4.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razlikuje med različnimi vrstami in oblikami avdiovizualnega ustvarjanja, opredeli njihove značilnosti in navede primere;
- » navede člane filmske ekipe in našteje njihove naloge (npr. ob primeru filmske špice);
- » pojasni pomen aktivnosti v posameznih fazah filmskega ustvarjanja;
- » na izbranih primerih prepozna in analizira tipične žanrske elemente;
- » na izbranih primerih prepozna in analizira različne eksperimentalne pristope.

TERMINI

- igrani film ◦ televizijska oddaja ◦ dokumentarni film ◦ eksperimentalni film ◦ animirani film
- umetniški video ◦ kratki film ◦ srednjemetražni film ◦ dolgometražni film ◦ režiser
- producent ◦ direktor fotografije ◦ montažer ◦ oblikovalec maske ◦ kostumograf
- scenograf ◦ scenarist ◦ predprodukcija ◦ produkcija ◦ postprodukcija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Znanje dijaki izkazujejo pisno in ustno. Vključuje analizo izbranih AV-primerov. Izkažejo ga lahko tudi s pisanjem esejev ali pripravo seminarskih nalog in krajših predstavitev.

Izkažejo ga lahko tudi z različnimi praktičnimi vajami z usmerjenimi vsebinskimi fokusi (npr. kratka vaja v določenem žanru, dokumentarnem stilu, eksperimentalnem filmu ...). Za preverjanje in ocenjevanje krajših vaj pripravimo opisne kriterije.

OPISNI KRITERIJI

Primeri opisnih kriterijev, ki jih lahko v skladu z veljavno zakonodajo uporabimo pri ocenjevanju praktičnih vaj:

Pojasnilo: Kakovostne prvine za področje filmskih vaj so dramaturška suverenost – tehnična dodelanost – suverena rabe kompozicije, osvetlitve, rakurzov, objektivov in drugih elementov filmske fotografije – barvitost – strogost – sproščenost – ekspresivnost – realističnost – stiliziranost – natančnost – čustvenost – duhovitost – pripovednost – poetičnost – abstraktnost – simbolnost.

Odlično znanje – pri analizi in poznavanju pojmov je dijak sposoben sinteze in izvirne nadgradnje, ima dovolj prvin razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja, vrednotenja, ki kaže na

poglobljeno znanje. Izdelek je inovativen in dovolj dovršen, kandidat izkazuje dobro obvladovanje filmskega jezika in poznavanje uporabe izraznih sredstev; kaže tendenco po avtorski izraznosti in ustvarjalno vizijo; delo je vsebinsko močno in intenzivno, vsebuje pomembne prvine kakovosti.

Prav dobro znanje – dijak je sposoben primerjave in sinteze s prvinami razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja; izdelek izkazuje dobro obvladovanje tehnike in suvereno obvladovanje elementov filmskega jezika, ki jih zna uporabljati skladno z namenom; delo je inovativno in dodelano; vsebuje dosti prvin kakovosti.

Dobro znanje – dijak je pri analizi in poznavanju pojmov sposoben primerjati, vključuje prvine razpravljanja, refleksije, primerjanja, utemeljevanja in vrednotenja; izdelek je sorazmerno dodelan in inovativen; dijak izkazuje določeno usposobljenost in poznavanje tehničnih znanj; pokaže več prvin kakovosti.

Zadostno znanje – dijak pri analizi, opisovanju in razlagi pokaže zelo malo teoretičnega znanja in poznavanja pojmov, malo strokovnega znanja in spretnosti; izdelek je nedomiseln, neprepričljiv; izrazno je okoren, površen, nedodelan, z napakami; pokaže le nekaj prvin kakovosti.

Nezadostno znanje – dijak ne izkazuje poznavanja glavnih pojmov pri posamezni temi, pri prepoznavanju različnih specifik je nesuveren in jih s težavo opredeljuje; pri izdelkih je nedomiseln in neprepričljiv; kaže na veliko pomanjkanje strokovnega znanja in spretnosti; delo je brez ustvarjalne vizije in angažmaja, v njem je malo prvin kakovosti.

PREDPRODUKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Predprodukcija se po vsebinski plati v prvi fazi najbolj posveti analizi scenarijev in uporabi scenarističnega znanja pri pretvorbi napisanega v filmski jezik.

Dijaki se s scenariji ukvarjajo v smislu izvedbe – oblikovanje ekipe, izbira igralcev, organizacija vaj, iskanje lokacij, izbira kostumov in maske, določitev ostalih funkcij (direktor fotografije, snemalec zvoka ...) in usmeritve v zvezi s kreativnimi odločitvami (stil kamere, fotografije).

V fazi predprodukcije poteka tudi organizacija samega snemanja, vnaprej se določita snemalni plan in zaporedje prizorov, uskladi se logistika, pri tem dijaki spoznavajo funkcije, naloge in orodja pri organizaciji projekta.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Možna je navezava na vsebinski sklop filmskih delavnic Scenarij in režija, kjer dijaki pišejo scenaristična besedila, pri predmetu filmsko ustvarjanje pa lahko vzporedno poglobljajo teoretično znanje o filmskih besedilih in značilnostih njihovih formatov, pri čemer je poudarek na izvedbenem vidiku posameznih projektov.

PRIPRAVA NA SNEMANJE

CILJI

Dijak:

O: Spoznava in uporablja različne vrste filmskih besedil, razume njihovo funkcijo v okviru priprave na izvedbo filmskega dela ter na ustvarjalen način uporablja izkušnje za ustvarjanje boljših rešitev.

SC (1.1.1.1)

O: Piše in bere scenaristična besedila, jih poglobljeno analizira in kritično vrednoti z uporabo ustrezne strokovne terminologije.

SC (1.1.2.2)

O: Razume in zna razlikovati med posameznimi predprodukcijskimi postopki (npr. izdelava snemalne knjige, zgodborisa, tlorisov, kolaža občutij, vsebinske zasnove za dokumentarni film, zgodborisa ali animatika za animirani film), z njimi si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in zna načrtovati svoje delo v kreativnem procesu.

SC (5.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» Zna naštetih značilnosti in funkcije filmskih besedil ter jih uporabljati pri zasnovi lastnih filmskih vaj.

» Našteje in na primerih razloži predprodukcijske postopke ter naloge, povezane z njimi.

» Analizira primere sinopsisov in scenarijev in opredeli vsebinske in produkcijske izzive.

TERMINI

◦ sinopsis ◦ scenarij ◦ snemalna knjiga ◦ zgodboris ◦ animatik ◦ dispozicija ◦ razdelava
◦ razširjen sinopsis (treatment) ◦ kolaž občutij (moodboard) ◦ enovrstičnica (logline)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Znanje dijaki izkazujejo pisno in ustno. Vključuje analizo izbranih sinopsisov, scenarijev ...

Izkažejo ga lahko tudi z različnimi praktičnimi vajami z usmerjenimi vsebinskimi fokusi (npr. izdelava elementov snemalne knjige, zgodborisa, tlorisov, kolaža občutij ...). Za preverjanje in ocenjevanje krajših vaj pripravimo opisne kriterije.

OPISNI KRITERIJI

Primeri opisnih kriterijev, ki jih lahko v skladu z veljavno zakonodajo uporabimo pri ocenjevanju praktičnih vaj:

Pojasnilo: Kakovostne prvine za področje filmskih vaj so dramaturška suverenost – tehnična dodelanost – suverena rabe kompozicije, osvetlitve, rakurzov, objektivov in drugih elementov filmske fotografije – barvitost – strogost – sproščenost – ekspresivnost – realističnost – stiliziranost – natančnost – čustvenost – duhovitost – pripovednost – poetičnost – abstraktnost – simbolnost.

Odlično znanje – pri analizi in poznavanju pojmov je dijak sposoben sinteze in izvirne nadgradnje, ima dovolj prvin razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja, vrednotenja, ki kaže na poglobljeno znanje. Pri izdelku je delo inovativno in dovolj dovršeno, kandidat izkazuje dobro obvladovanje filmskega jezika in poznavanje uporabe izraznih sredstev; kaže tendenco po avtorski izraznosti in ustvarjalno vizijo; delo je vsebinsko močno in intenzivno, vsebuje pomembne prvine kakovosti.

Prav dobro znanje – dijak je sposoben primerjave in sinteze s prvinami razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja; izdelek izkazuje dobro obvladovanje tehnike in suvereno obvladovanje elementov filmskega jezika, ki jih zna uporabljati skladno z namenom; delo je inovativno in dodelano; vsebuje dosti prvin kakovosti.

Dobro znanje – dijak je pri analizi in poznavanju pojmov sposoben primerjati, vključuje prvine razpravljanja, refleksije, primerjanja, utemeljevanja in vrednotenja; izdelek je sorazmerno dodelan in inovativen; dijak izkazuje določeno usposobljenost in poznavanje tehničnih znanj; pokaže več prvin kakovosti.

Zadostno znanje – dijak pri analizi, opisovanju in razlagi pokaže zelo malo teoretičnega znanja in poznavanja pojmov; izdelek je nedomiseln, neprepričljiv; kandidat pokaže malo strokovnega znanja in spretnosti; izrazno je okoren, površen, nedodelan, z napakami; pokaže le nekaj prvin kakovosti.

Nezadostno znanje – dijak ne izkazuje poznavanja glavnih pojmov pri posamezni temi, pri prepoznavanju različnih specifik je nesuveren in jih s težavo opredeljuje; pri izdelkih je nedomiseln in neprepričljiv; kaže na veliko pomanjkanje strokovnega znanja in spretnosti; delo je brez ustvarjalne vizije in angažmaja, v njem je malo prvin kakovosti.

PRODUKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki spoznavajo in raziskujejo različne naloge in vidike faze produkcije.

Na snemanju konkretizirajo ideje, ki so jih zasnovali v scenariju, pri tem se soočajo s številnimi vprašanji in dilemami, ki jih proces snemanja prinaša. Razvijajo iznajdljivost, sposobnost odzivov na sprotne situacije, komunikacijske veščine, delovanje v skupini, upravljanje s časom, odgovornost, splošno kreativnost, tehnična znanja.

Zlasti se posvetijo izzivom filmske režije oziroma nalogam, povezanim z vsebinskim vodenjem projekta. Razvijajo znanja o delovanju in kulturi filmskega seta, zaporedju nalog ter razporeditvi dela sektorjev in učinkovitem kolektivnem delovanju.

IZVEDBA SNEMANJA

CILJI

Dijak:

🔵: Spoznava različne pristope pri delu z igralci, jih preizkuša in uporablja pri pripravi filmskih vaj, pri tem prepozna meje med doživljanjem sebe in drugega.

SC (1.3.3.1)

🔵: Spoznava delo režiserja med produkcijo, razmišlja o lastnih izraznih možnostih v mediju filma in pri tem ozavešča svoje doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi.

SC (3.3.1.1)

🔵: Pri praktičnem delu usvaja principe hitrega in kolektivnega delovanja med snemanjem, tako razvija spretnosti za učinkovito skupinsko komunikacijo ter upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (2.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zna na primerih razložiti različne pristope, način dela in protokole pri produkciji AV-del;
- » se preizkusi v (individualni ali kolektivni) izdelavi kratkega AV-dela;
- » sam ali v skupini sodeluje pri oblikovanju predvidenih faz in odločitev v zvezi z nastankom filma (npr. pri kratki filmski vaji ali drugih avtorskih projektih).

TERMINI

- snemalni plan
- priprava na snemanje
- dispozicija
- razdelava
- protokol snemanja

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Znanje dijaki izkazujejo pisno. Pripravijo lahko seminarske naloge ali krajše predstavitve. Izdelajo protokole snemanja.

Izkažejo ga lahko tudi z različnimi praktičnimi vajami z usmerjenimi vsebinskimi fokusi (npr. izdelava kratkega AV-dela ...). Za preverjanje in ocenjevanje krajših vaj pripravimo opisne kriterije.

OPISNI KRITERIJI

Primeri opisnih kriterijev, ki jih lahko v skladu z veljavno zakonodajo uporabimo pri ocenjevanju praktičnih vaj:

Pojasnilo: Kakovostne prvine za področje filmskih vaj so dramaturška suverenost – tehnična dodelanost – suverena rabe kompozicije, osvetlitve, rakurzov, objektivov in drugih elementov filmske fotografije – barvitost – strogost – sproščenost – ekspresivnost – realističnost – stiliziranost – natančnost – čustvenost – duhovitost – pripovednost – poetičnost – abstraktnost – simbolnost.

Odlično znanje – pri analizi in poznavanju pojmov je dijak sposoben sinteze in izvirne nadgradnje, ima dovolj prvin razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja, vrednotenja, ki kaže na poglobljeno znanje. Pri izdelku je delo inovativno in dovolj dovršeno, kandidat izkazuje dobro obvladovanje filmskega jezika in poznavanje uporabe izraznih sredstev; kaže tendenco po avtorski izraznosti in ustvarjalno vizijo; delo je vsebinsko močno in intenzivno, vsebuje pomembne prvine kakovosti.

Prav dobro znanje – dijak je sposoben primerjave in sinteze s prvinami razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja; izdelek izkazuje dobro obvladovanje tehnike in suvereno obvladovanje elementov filmskega jezika, ki jih zna uporabljati skladno z namenom; delo je inovativno in dodelano; vsebuje dosti prvin kakovosti.

Dobro znanje – dijak je pri analizi in poznavanju pojmov sposoben primerjati, vključuje prvine razpravljanja, refleksije, primerjanja, utemeljevanja in vrednotenja; izdelek je sorazmerno dodelan in inovativen; dijak izkazuje določeno usposobljenost in poznavanje tehničnih znanj; pokaže več prvin kakovosti.

Zadostno znanje – dijak pri analizi, opisovanju in razlagi pokaže zelo malo teoretičnega znanja in poznavanja pojmov; izdelek je nedomiseln, neprepričljiv; kandidat pokaže malo strokovnega znanja in spretnosti; izrazno je okoren, površen, nedodelan, z napakami; pokaže le nekaj prvin kakovosti.

Nezadostno znanje – dijak ne izkazuje poznavanja glavnih pojmov pri posamezni temi, pri prepoznavanju različnih specifik je nesuveren in jih s težavo opredeljuje; pri izdelkih je nedomiseln in neprepričljiv; kaže na veliko pomanjkanje strokovnega znanja in spretnosti; delo je brez ustvarjalne vizije in angažmaja, v njem je malo prvin kakovosti.

POSTPRODUKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki obnovijo znanje (pridobljeno pri predmetu snemanje in montaža) glede različnih faz postprodukcije. Te se smiselno razdelijo na posamezne faze – montaža, oblikovanje zvoka, barvna korekcija, oblikovanje napisov, posebni učinki, izvoz (export). Pri vseh fazah se posvečajo zlasti kreativnim izraznim možnostim, jih prepoznavajo in artikulirajo, s posebnim poudarkom na montaži.

Dijaki analizirajo tudi rabo filmskega zvoka in raziskujejo vpliv barvne korekcije. Pri vsaki od faz se preko analiz odlomkov iz filmov, procesa pri pripravi lastnih projektov, seminarskih nalog ipd. posvečajo različnim izrazom in njihovem vplivu na filmsko delo.

Dijaki spoznajo tudi glavne naloge in možnosti filmske distribucije.

OBLIKOVANJE FILMSKE CELOTE

CILJI

Dijak:

O: Ob gledanju izbranih odlomkov ali kratkih AV-del opredeli in vsebinsko analizira tehnične in pripovedne montažne postopke, njihov vpliv na ritem in slog pripovedi.

SC (1.3.2.1)

O: Analizira sestavne elemente filmskega zvoka (govor, šumi, atmosfera, glasba idr.), raziskuje vpliv zvoka na film in njegove različne izrazne možnosti.

SC (1.3.2.1)

I: Razmišlja o distribucijskih načinih in možnostih promocije, preizkuša različne izvedbene načrte in primere izvedbe oceni in analizira njihovo uspešnost.

SC (5.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » prepozna osnovne zakonitosti filmskega časa in prostora, na primerih analizira ter subjektivno vrednoti tehnične in pripovedne montažne postopke;
- » zna na primerih pojasniti in opisati vlogo in pomen zvoka v filmu;
- » zna oblikovati distribucijski paket za film: enovrstičnica (logline), sinopsis, plakat, fotografije iz filma, podnapisi v tujem jeziku ipd.

TERMINI

- dialog
- šumi
- atmosfera
- kontinuirana montaža
- distribucija
- fi-efekt

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Znanje dijaki izkazujejo pisno in ustno. Vključuje analizo izbranih AV-primerov. Izkažejo ga lahko tudi s pisanjem esejev ali pripravo seminarskih nalog in krajših predstavitev.

Izkažejo ga lahko tudi z različnimi praktičnimi vajami z usmerjenimi vsebinskimi fokusi (npr. oblikujejo elemente distribucijskega paketa). Za preverjanje in ocenjevanje krajših vaj pripravimo opisne kriterije.

OPISNI KRITERIJI

Primeri opisnih kriterijev, ki jih lahko v skladu z veljavno zakonodajo uporabimo pri ocenjevanju pisnih analiz in vrednotenj:

Odlično znanje – pri analizi in poznavanju pojmov je dijak sposoben sinteze in izvirne nadgradnje, ima dovolj prvin razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja, vrednotenja, ki kaže na poglobljeno znanje.

Prav dobro znanje – dijak je sposoben primerjave in sinteze s prvinami razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja.

Dobro znanje – dijak je pri analizi in poznavanju pojmov sposoben primerjati, vključuje prvine razpravljanja, refleksije, primerjanja, utemeljevanja in vrednotenja.

Zadostno znanje – dijak pri analizi, opisovanju in razlagi pokaže zelo malo teoretičnega znanja in poznavanja pojmov.

Nezadostno znanje – dijak ne izkazuje poznavanja glavnih pojmov pri posamezni temi, pri prepoznavanju različnih specifik je nesuveren in jih s težavo opredeljuje..

REFLEKSIJA USTVARJALNEGA PROCESA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki preko refleksije in analize poglobljajo svoje znanje o ustvarjanju filmov. Pri ogledu lastnih filmskih del utrjujejo znanje o različnih fazah produkcije ter njihov pomen za končni izdelek.

Analizirajo nastala filmska dela, lastna in tista svojih kolegov, na podlagi pridobljenih izkušenj prepoznajo vplive sprejetih odločitev na nastajanje končnega izdelka. Tako krepijo zavedanje o tem, kako organizacija, izvedba snemanja, časovne in logistične omejitve v bistveni meri vplivajo na snovanje filma.

Posvečajo se vsebinski analizi, idejni in čustveni sporočilnosti filmov, pri tem razvijajo sposobnost kritike, dialoga in artikulacije.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Tema se navezuje na podobno temo – sprejemanje filma – pri predmetu zgodovina in teorija gledališča in filma.

Omogoča neposredno analizo in refleksijo konkretnih odločitev pri nastajanju dijaških filmov in vaj.

RAZLIKE MED ZAMIŠLJENIM IN USTVARJENIM

CILJI

Dijak:

O: skupinsko analizira in reflektira ustvarjalni proces nastalih del. Pri tem izkušnje uporablja za izboljšave pri prihodnjih projektih in prepozna lastno preteklo doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želja) ter vzpostavlja odnos do umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja;

SC (3.1.1.1 | 1.3.1.1)

I: *pisno analizira filmska dela ali njihove izseke, tako profesionalna kot dijaška, njihova izrazna sredstva razume v zgodovinskem in kulturnem kontekstu;*

SC (1.3.2.1)

I: *napiše in/ali predstavi seminarsko nalogo oz. referat o režiserju, filmu ali filmskem gibanju, pri tem poglobljeno raziskuje različna izrazna sredstva in avtorske pristope, ki ga zanimajo, in jih poskuša preko predstavitve sošolcem jasno artikulirati.*

SC (1.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» ob izbranih filmskih odlomkih zna razlikovati in razume posebnosti različnih tipov avdiovizualnega ustvarjanja;

» kritično vrednoti in analizira različne vidike filmskih del in se opredeli do njih;

» ob izbranem AV-delu prepozna in opredeli rabo filmskih izraznih sredstev, pojasni njihov namen in učinek.

TERMINI

◦ filmska kritika ◦ analiza ◦ referat

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Znanje dijaki izkazujejo pisno in ustno. Vključuje analizo izbranih AV-primerov. Izkažejo ga lahko tudi s pisanjem esejev ali pripravo seminarskih nalog in krajših predstavitev.

Izkažejo ga lahko tudi z različnimi praktičnimi vajami z usmerjenimi vsebinskimi fokusi (npr. analizirajo in reflektirajo ustvarjalni proces). Za preverjanje in ocenjevanje krajših vaj pripravimo opisne kriterije.

OPISNI KRITERIJI

Primeri opisnih kriterijev, ki jih lahko v skladu z veljavno zakonodajo uporabimo pri ocenjevanju pisnih analiz:

Odlično znanje – pri analizi in poznavanju pojmov je dijak sposoben sinteze in izvirne nadgradnje, ima dovolj prvin razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja, vrednotenja, ki kaže na poglobljeno znanje.

Prav dobro znanje – dijak je sposoben primerjave in sinteze s prvinami razpravljanja, primerjanja, utemeljevanja.

Dobro znanje – dijak je pri analizi in poznavanju pojmov sposoben primerjati, vključuje prvine razpravljanja, refleksije, primerjanja, utemeljevanja in vrednotenja.

Zadostno znanje – dijak pri analizi, opisovanju in razlagi pokaže zelo malo teoretičnega znanja in poznavanja pojmov.

Nezadostno znanje – dijak ne izkazuje poznavanja glavnih pojmov pri posamezni temi, pri prepoznavanju različnih specifik je nesuveren in jih s težavo opredeljuje.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

UVOD V FILMSKO USTVARJANJE

- » Bojan, K., in Vrdlovec, Z. (1999). *Filmski leksikon*. Ljubljana: Modrijan.
- » Giannetti, L. (2008). *Razumeti film*. Enajsta izdaja. Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka.
- » Jovanović, J. (2008). *Uvod v filmsko mišljenje*. Ljubljana: UMco.
- » Pelko, S. (2014). *Filmski pojmovnik za mlade*. 1. ponatis. Maribor: Aristej.

PREDPRODUKCIJA

- » Field, S. (2015). *Scenarij*. Ljubljana: UMco.
- » McKee, R. (2008). *Zgodba*. Ljubljana: UMco.
- » Howard, R., Mabley, E. (2017). *Orodja scenaristike: scenaristov vodič po tehnikah in elementih pisanja scenarija*. Ljubljana: AGRFT.
- » SCENARISTIČNI VODNIK. Kako pravilno oblikovati scenarij ter sebi in filmski ekipi poenostaviti življenje (2023). Elektronska izdaja publikacije Društva slovenskih režiserjev in režiserk, Ljubljana.

PRODUKCIJA

- » Čok, R. (2014). *Kako ujeti gibljive podobe: fotografija v filmu in videu: filmska in videomontaža*. 1. natis. Ljubljana: UMco.
- » Figgis, M. (2008). *Kako narediti film z digitalno tehnologijo: priročnik za filmske zanesenjake*. Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka.
- » Grove, E. (2010). *130 projektov za uvod v snemanje filmov*. Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka.

POSTPRODUKCIJA

- » Derry, R. (2006). *PC audio editing with Adobe Audition 2.0: Broadcast, desktop and CD audio production*. Focal Press.
- » Reichenberg, M. (2015). *Poslušajmo filme: Filmska glasba skozi čas, ki se je prerasel*. Ljubljana: UMco.
- » Rose, J. (2015). *Producing Great Sound for Film & Video: Expert Tips from Preproduction to Final Mix*. Focal Press.
- » Senior, M. (2011). *Mixing secrets for the small studio*. Focal Press.
- » Sonnenschein, D. (2001). *Sound design: The expressive power of music, voice, and sound effects in cinema*. Michael Wiese Productions.
- » Viers, R. (2012). *The location sound bible: How to record professional dialog for film and TV*. Michael Wiese Productions.

REFLEKSIJA USTVARJALNEGA PROCESA

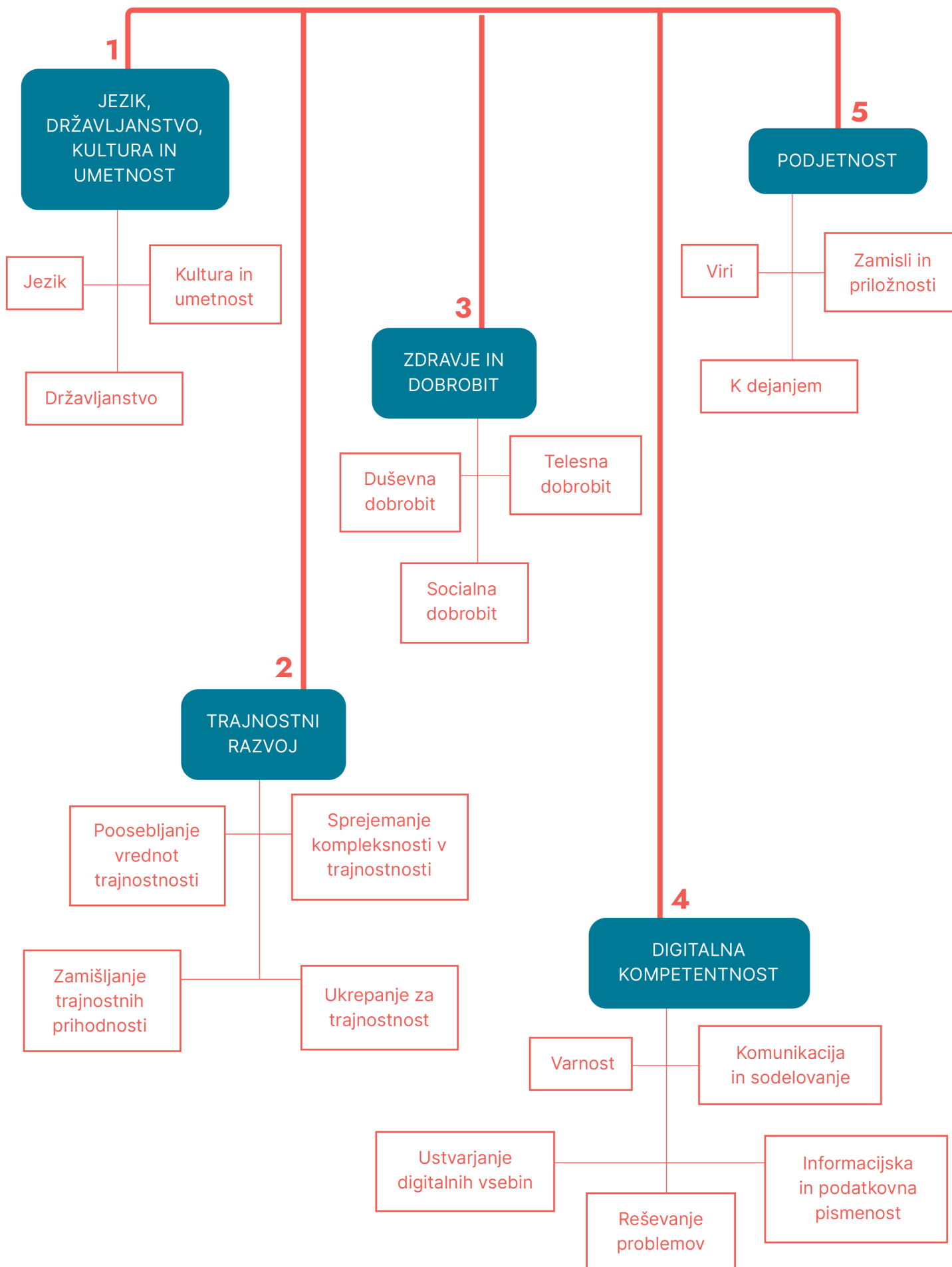
- » Giannetti, L. (2008). *Razumeti film* (11. izd.). Ljubljana: UMco, Slovenska kinoteka.
- » Jovanović, J. (2008). *Uvod v filmsko mišljenje*. Ljubljana: UMco.
- » Pelko, S. (2014). *Filmski pojmovnik za mlade*. Maribor: Aristej.
- » Tarkovskij, A. (1997). *Ujeti čas: razmišljanja o filmu*. EWO.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.